

ŠKODLJIVA LJUBOSUMNOST

O hasku ali škodljivosti ljubosumnja sicer ne kaže voditi pravde. Med mladimi razvnetimi srci, med pisano oblečenim ženskim svetom ali celo med kapitalističnimi konkurenti v tujem svetu bi s tako pravo ne prišli do kraja. Pa naj nam nekateri naši delavski sveti nazivljemu temu ne zamerijo, če jim povemo besedo ali dve o tem, kako ne kaže biti ljubosumen v tako urejenem gospodarstvu, kjer so koristni skupnosti na prvem mestu.

Kdo bi vendar ne bil vesel, ko vidi, kako v naših delavcih in delavskih svetih polagoma rase in se oblikuje neke vrste čustveni odnos do tovarna, ki so jih prevzeli v last in jih v imenu delovnega ljudstva upravljajo in z njimi gospodarijo? Kaj je vendar bolj logičnega kot to, da imaš rad svojo tovarno, svoj obrat, svoje stroje in naprave? Ali ni prav v tem dobrih kos našega socialističnega patriotizma? Na mah kajpada vsi ti odnosi, vsa ta naša nova ljubezen, ne morejo biti tako dognani in izoblikovani, da bi bilo prav na vse strani, prav za vse in za vsakogar. Ob taki rasti je treba biti malo potrpežljiv, v obzirnostjo in razumevanjem je treba naravnati mlado drevo, ki smo ga zasadili z najlepšimi obeti za bodočnost! Znanosti je trenutno te vzgoje po naših inštitutih, partijskih organizacijah in delavskih svetih še premalo. Toda tudi te stvari bodo prišle na vrsto. V začetku je važno, da je seme dobre in zdrave krali: v delovnem človeku čedalje močnejše in zavestneje utripa občutek gospodarja!

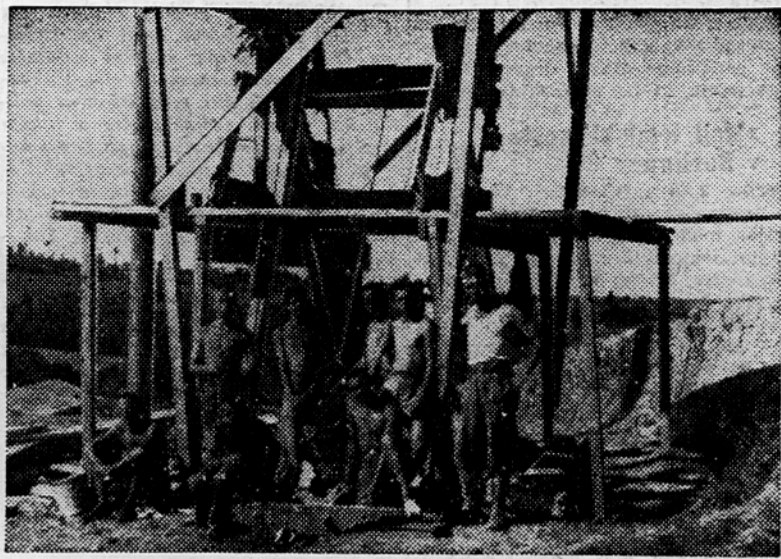
Ker naši delovni kolektivi nimajo tovarn zagledali, da bi z njimi kopicili dobičke, ampak zato, da bi po socialističnih načelih s svojimi proizvodi in izdelki stregli potrebam skupnosti, je seveda vsakrno ljubosumje med posameznimi podjetji nepotrebno. Mi nismo kapitalisti, ki bi ljubosumno skrivali svoje patente, proizvedeno srovice, svoje racionalizacije in svoje naprave, da nam jih konkurenca ne izohiba in se z njimi ne okoristi. Mi nismo kapitalisti, ki bi za nobene denarje svojemu sosedu ne posodil ali odstopil stroja, da bi mu služil v proizvodnji. Svoje gospodarstvo in svojo proizvodnjo uravnava: nam po načelih in potrebah skupnosti. Prav za tega delja pa terja naše gospodarjenje čim tesneje sodelovanje z delavci, vseh podjetij in obratov. Zato delavski sveti ne smejo videti zgolj svojega podjetja, njihov obrat ne sme biti svet zasied, ampak eno izmed kolektiv, ki se vrti v našem velikem gospodarskem mehanizmu.

Sicer je prav, da imajo n. pr. delavci lesno-industrijskega podjetja v Nazarijih radi svoj stroj za cinkanje. Nikakor pa seveda ni prav, ker ta stroj tako rekoč še pet let »počiva« neizkoriščen. Zakaj tolikšen izbruh ljubosumnja ob želji, naj bi stroj odstopili podjetju v Cerknici, kjer ga nujno potrebujejo in kjer bi bil 100% izkoriščen? Dalje: ali je zares potrebno ljubosumno preprekati med Mislino in Trzinom zaradi turbine? Ali bi se slovenjgraška tovarna meril in nomena takarada igrači ne mogli sporazumeti zaradi cilindričnih strojev? Zakaj Ribnica ne more odstopiti Celju strojev? To je le nekaj primerov iz naše lesne industrije. Toda tudi v drugih panogah se ob uprašanju premeščanja strojev pojavljajo podobne nevednosti, ko med delavskim svetom ljubosumno zavrijo stroj je naš, kdo nam ga more vzeti!

V vseh takeh primerih je jasno, da je take sorte ljubosumje več kot škodljivo. Pameten gospodar ne bo prav nič v zadregi, kaj je bolje in koristneje: ali neizkoriščen stroj v Nazarijih, ali polno izkoriščen v Cerknici! Sicer je res, da »boli srce«, ko odmotirajo stroj in ostane za njim v tovarni praznina. Ali delavski sveti morajo vedeti, da gospodarstva ne merimo s čustvi, ampak z računom. Zato stroji, ki »počivajo« ali pa se samo dvakrat, trikrat na mesec zaverte, ne služijo gospodarskim koristim skupnosti. Dobro in najbolje služijo tisti stroji, ki se neprestano vrte, pa najsi stoji kjerkoli že in naj z njimi gospodarji katerikoli že delavski svet! »Mrtev« stroj pa je za skupnost izguba in potrata, pa najsi »počiva« kjerkoli že!

V našem ostrem boju za gospodarsko zgraditev ne smemo mirne duše trpeti, da bi nam kjerkoli stroji »počivali«. Zato bo prav »vvalni tisti delavski svet, ki svojih mrtvih ali slabo izkoriščenih strojev ne bo ljubosumno varoval ali se zanje celo prekekal, ampak bo sam od sebe povpraševal, kdo bi take stroje potreboval in do skrajnosti izkoristil. Ob taki predanosti bi verjetno odpadla markikatera potreba po uvozu tega ali drugega stroja. Zakaj bi v tujini zapravljali devize za nove stroje, ko pa imamo tu in tam stroje, ki so tako rekoč neizkoriščeni? Potrpijo se malo z razkošjem in kupimo najprej tisto, kar najnujnejše potrebujemo!

V to poglavje bi lahko pristeli še vrsto različnih drugih pojavov. Izbrali smo stroje, ker so najznačilnejši primer. Tudi dobava slabih surovin svojemu sosedu, ki te surovine predeluje (kopitarica v Sevnici) kaže, da nekateri delavski sveti podjetji, ki surovine dobavljajo, še ne občutijo svojih dolžnosti s stališča celotnega gospodarstva. Dobra in kakovostna surovina kopita niso samo srb Sevnice, ampak tudi tistega lesno-industrijskega podjetja, ki Sevnici dobavlja bukovino! Podobni primeri veljajo tudi za zbiranje ali razporejanje delovne sile, kvalificiranih moči in strokovnjakov ali pa pri zbiranju investicijskih finančnih in materialnih sredstev. Prav vsa ta uprašanja bodo posameznim delavskim svetom lakba in jasna, če bodo navzlic ljubezni in skrbi za svoje podjetje imeli neprestano pred očmi naše gospodarstvo kot neločljivo celoto! (Z)

Del II. čete Idrijske minerske brigade pred vhodom v jašek št. 2 nad predorom Ljeskove vode. Na sliki sta tudi komandant brigade, upravnik Idrijske rudarske sole, ki je v celoti odšla na progno, ter vodja gradnje jaška Medžimurec Ignac Trstenjak

Predor Ljeskove vode povzroča največ težav na mladinski progi

Na mladinski progi Doboj-Banja Luka je samo en objekt, za katerega ne vedo, kdaj ga bodo dovršili. To je 1506 m dolgi predor Ljeskove vode. Za vse druge večje objekte: nasipe, vseke in mostove so mladinske brigade sprejele obveznosti, ki jih bodo, kakor vedno, tudi to pot zagotovo izpolnile. Graditelji 1411 m dolgega predora Tromedja, so se na primer zavezali, da bodo predor zgradili do 20. novembra. Tudi graditelji 240 m dolgega mostu čez reko Bosno pri Dobouju, so obljubili, da zaradi njih z dovršitvijo proge ne bo treba čakati, čeprav je ta most za obema predoroma tretji največji objekt na mladinski progi. Minerji in graditelji predora Ljeskove vode pa so naleteli na velike težave. Zato še niso sprejeli nobene obveznosti in tudi ne morejo reči, ali bodo spričo težavnega dela in drugih nepričakovanih ovir, lahko dogradili letos tudi ta predor. Trenutno urejajo mladinske brigade, ki ga grade predor, predvsem svoja gradbišča, izpopolnjujejo mehanizacijo, da bodo minerji lahko tudi tukaj dali svoj obljubo.

Predor Ljeskove vode je torej tisti »najtrši oreh«, ki ga bodo morali letos streti mladinci, da bo progna pravočasno dograjena. O neverjetno težavnem kopanju predora priča tudi to, da so si tako mladi minerji, ki so delali na Vranduku, kakor tudi stari minerji, ki ga grade predore že 20 ali 30 let, popolnoma edini v tem, da je bila gradnja vseh predorov, ki smo jih gradili po vojni, prava igrača v primeri s predorom Ljeskove vode.

Najdaljši predor na progi ne prebija skozi skalnat, marveč skozi peščeno-livnat teren. Predor so »napadli«, kakor pravijo mladinci, z vseh strani: z vzhodne in izhodne ter skozi

tri vpadne rove in tri navpične jaške. Običajno grade predore le z obeh strani. Tu pa so začeli graditi predor s pomočjo vpadnih rogov in jaskov tudi iz sredine na obe strani, in to kar na treh mestih. Ta način gradnje je zelo redek, hkrati pa je prav zanimiv ne le za domače strokovnjake, marveč tudi za strokovnjake v tujini.

Predor Ljeskove vode grade pod razmeroma nizkim in valovitim gričevjem. S strani kopljejo tri poševne vpadne rove (s kotom 40 do 45 stopinj) proti spodnjemu podkopu oziroma niveletji proge. Ti vpadni rovi so dolgi od 60 do 100 m. Ko se minerji po vpadnem rovu dokopajo do spodnjega podkopa, lahko kopljejo predor v smeri proti Dobouju in proti Banja Luki. Navpično nad tistim mestom, kjer doseže vpadni rovi traso predora, kopljejo jaške, ki bodo služili za spuščanje gradbenega materiala in jamskega lesa, medtem ko bodo vpadni rovi služili predvsem za odvoz nakopanega materiala. Ker bodo z vsakega izmed teh vpadnih rogov kopal predor na obe strani, bodo torej iz sredine kopal predor kar na šestih mestih in vrhu tega še z vzhodne in izhodne strani. Zato pravijo, da bodo predor »napadli« z osemih strani.

Prvi navpični 20 m globok jašek so skopali že 20. junija. Izkopane je tudi prva tretjina drugega jaška. Ki bo globok 48 m, medtem ko so tretji jašek šele začeli kopati. Graditelji vpadnega rova št. 2, idrijski minerji, so se prvi prebili do spodnjega podkopa, oziroma do nivelete proge in iz kopljejo predor proti vzhodni in izhodni strani.

Na izhodni strani so doslej prebili spodnji podkop predora v dolžini okrog 120 m, gornji rovi pa v dolžini približno 80 m. Na tej strani so tudi že zbetonirali skupaj okrog 70 m predora. Pri-

Naša največja oceanska ladja je dobila ime „Lendava“

Nedavno je naša država kupila od neke norveške paroplovne družbe v Oslu veliko tankovsko ladjo za prevoz nafte. Dne 21. julija je bila na tej ladji v Rotterdamu dvignjena zastava jugoslovanske trgovske mornarice, ko je bila ladja izročena novemu lastniku Jugoslovanski linijski plovbi. Za to ladjo, ki je imela prej ime »Baysra«, je bilo sprva določeno ime »Drvara«. Ker pa bo ladja prevažala izključno nafto, je naposled dobila ime »Lendava« po našem največjem revirju nafte. Oceanska tankovska ladja »Lendava« je naša največja oceanska ladja, saj ima 8.116 brutoregistrskih ton, medtem ko ima ladja »Hrvatska« 7909, ladja »Bosna« pa 7849 brt. Nosilnost »Lendave« pa znaša 12.280 ton in je

glede na poseben način gradnje za malenkost (za 23 ton) manjša od nosilnosti »Bosne«. Ladja »Lendava« je druga velika tankovska ladja naše trgovske mornarice poleg tankovske ladje »Jajce«, ki ima 6108 brt in 9840 ton nosilnosti medtem ko v stari Jugoslaviji naša trgovska mornarica ni imela nobene tankovske ladje. Po prevzemu v Rotterdamu je »Lendava« odplula v Perzijski zaliv, tu bo vkrcala tovarnafto in ga pripeljala v Reko, kjer bo do ladji priredili slovesen sprejem.

NASI PADALCI PRED NAJVEČJIM USPEHOM?

Včeraj so z brzim vlakom potovali skozi Ljubljano na Bled naši padalci, ki so se po prvem svetovnem prvenstvu v Rumu uvrstili v skupino, iz katere bodo šele po končanem treningu na letališču v Lescah pri Bledu in na Blejskem jezeru določili 5 najboljših padalcev, ki bodo zastopali našo državo na prvem svetovnem prvenstvu v padalskih skokih. V to skupino so bili izbrani naslednji padalci: Cveto Sinkovec, Miodrag Banjac (oba Ljubljana), Janko Lutovac, Drago Jevtić (oba Novi Sad), Vojo Vukčević, Slavko Vampovac (oba Mostar) ter Aleksander Stanić iz Beograda. Kot edina ženska pa se je med nje uvrstila članica čejskega aerokluba Danica Rabuz, ki bo s tekmovalkami iz Zahodne Nemčije, Francije in Italije tvorila samostojno žensko skupino, ki ne tekmovala v istih disciplinah kakor moški. Tudi one se bodo borile za naslov najboljših padalko na svetu.

V razgovoru s člani naše državne reprezentance v padalskih skokih in njihovim vodjo tov. Marjanovičem smo dobili vtis, da gredo naši tekmovalci na svoje prvo svetovno prvenstvo v padalskih skokih z največjim upanjem na dober končni rezultat. Na prvem treningu v Rumu so pokazali odlične rezultate predvsem v skokih z zadržanjem, medtem ko skoki na določen prostor zaradi nestalnege vetra niso kar najbolje uspeli. Zal, pa jim je skupni trening oviralo še slabo vreme. Kako pa s skokom v vodo? — Za to disciplino, ki je za vse tekmovalce nova, so se naši padalci dobro pripravili tudi v tem, da so v zadnjem času zelo mnogo plavali. Prve skoke s padali v vodo pa bodo opravili šele na treningu na Blejskem jezeru.

Skupina naših padalcev na ljubljanskem letališču pred odhodom na Bled. Od leve proti desni: tehnični pomočnik Prentić, vodja naše skupine in predsednik komisije za padalstvo pri Letalski zvezi Jugoslavije Teofil Marjanovič ter padalci Stanić, Lutovac, Banjac, Rabuz, Vampovac, Sinkovec, Vukčević in Jevtić

DELU ODBOROV ORGANIZACIJE ZDRUŽENIH NARODOV

Vprašanje zmanjšanja oborožitve in oboroženih sil

New York, 2. avg. (Tanjug). Odbor 12 članov, ki mu je Generalna skupščina OZN naročila, naj prouči vprašanje spajanja komisije za atomsko energijo in komisije za klasično oborožitev, razpravlja o ameriškem predlogu, naj bi namesto sedesetih dveh komisij sestavili komisijo za nadzorstvo oborožitve in oboroženih sil, ki bi imela nalogo pripraviti načrte za mednarodno nadzorstvo nad vso oborožitvijo in oboroženimi silami, omejiti in vskladiti oborožitve in oborožene sile za notranjo varnost in policijo. Po ameriškem predlogu naj bi bilo delo te komisije zasnovano na že opravljenem delu komisije za klasično oborožitev in komisije za atomsko energijo.

Stališče jugoslovanske delegacije o tem vprašanju je razložil Djuro Ninčić, ki je med drugim dejal: »Pred vsem bi rad poudaril velik pomen, ki

ga pripisuje jugoslovanska delegacija delu tega odbora, ki ima nalogo postaviti temelje, da bi se rešilo vprašanje vskladitve in zmanjšanja oborožitve ter oboroženih sil. Zavedamo se in smo tudi vselej zastopali mnenje, da je vprašanje kontrole atomske energije in vprašanje oborožitve že po svoji naravi sestavni del istega problema in je zato bistvenega pomena, da se ti dve vprašanji rešujeta kot celota. V luči teh splošnih dejstev je moja vlada proučila stališče predstavnik ZDA«.

Ninčić je končno izjavil, da bo jugoslovanska delegacija izdelala splošno pripombo kasneje.

Za okrepitev sistema kolektivne varnosti

Odbor za kolektivne ukrepe že nekaj mesecev proučuje najrazličnejše ekonomske, finančne, politične, diplomatske in vojaške kolektivne ukrepe, da bi se preprečila in zatrla napadalnost v vseh delih sveta. Odbor ima tri pomožna telesa: pododbor za vojaške strokovnjake Zdrženih narodov, pododbor za politične ukrepe in pododbor za gospodarske ukrepe. Vsi pododbori so že izdelali poročilo o svojem delu, vendar je odbor doslej dokončno sprejel samo poročilo pododbora za vojaške strokovnjake, o ostalih poročilih pa še razpravljajo.

Te dni je bil ustanovljen poseben pododbor, ki bo proučeval vprašanje vskladitve oboroženih sil, ki bi sodelovale v skupni vojaški akciji. V ta pododbor so bile izvoljene Brazilija, Francija, Filipini, Jugoslavija, ZDA, Turčija in Velika Britanija.

Razprave v odboru za kolektivne ukrepe so pokazale soglasnost o tem, da bi bilo doela nepravilno, da bi Zdrženih narodov izvedli kolektivno akcijo samo tedaj, ko bi že prišlo do napadalnosti. Zdrženih narodov morajo

izvesti razne kolektivne akcije v vseh primerih, kadar grozi nevarnost napadalnosti. Zato je treba tudi sistem kolektivne varnosti tako izgrajevati, da do skrajnosti otežkoča tudi sam zacetek napadalnosti.

V sistemu kolektivne varnosti so zelo važni tudi kolektivni in politični ukrepi. Odbor pregleduje sedaj seznam takšnih ukrepov, ki se zacenja s pozivom Zdrženih narodov spornima strankama, naj uredita svoj spor z mirnimi sredstvi. Če to ne pomaga, morajo Zdrženih narodov pozvati sporni stranki, naj se vzdržita sleherne postopka, ki bi ogrozil mir. Če bi ena sporna stranka ignorirala vse pozive Zdrženih narodov in še nadalje ogrozila mir, jo morata Varnostni svet cizroma Generalna skupščina ožigosati kot krivca, ki krši mir.

Sestavni del sistema kolektivne varnosti so tudi kolektivni ekonomski in finančni ukrepi. Odbor predvideva: prepoved izvoza orožja in vojaškega gradiva, prepoved izvoza vsakršnega blaga, prepoved uvoza iz napadalne države, prepoved slaherne finančne pomoči pritisk na napadalno državo, naj nemudoma izpolni vse svoje finančne obveznosti prekinitev prometnih zvez z napadalcem in zaplenba njegovega imetja v tujini. Odbor za kolektivne ukrepe opozarja zlasti, da je naloga OZN nuditi kar največjo gospodarsko in finančno pomoč državi, ki ji grozi nevarnost pred napadalnostjo. V primeru izredno nujne in velike potrebe bi lahko Zdrženih narodov ustanovili tudi posebno agencijo za ekonomsko in finančno pomoč ogroženi ali napadeni državi.

O vseh teh kolektivnih ukrepih razpravljajo sedaj v odboru za kolektivne ukrepe, ki mora najkasneje do 1. septembra staviti Varnostnemu svetu in Generalni skupščini konkretne predloge za nadaljnjo krepitev sistema kolektivne varnosti Zdrženih narodov.

POGAJANJA O PREMIRJU V KESONGU

Še vedno upanje na kompromis

Kesong, 2. avg. (Tanjug). Po sporočilu o pogajanjih v Kesongu tudi na današnji seji ni bil dosežen napredek glede različnih mnenj o demarkacijski črti in demilitariziranem pasu. Današnja seja je trajala uro in pol in je bila prekinjena na zahtevo kitajsko-severnokorejske delegacije. Prihodnja seja je sklicana za petek dopoldne.

Na današnji seji je šef delegacije Zdrženega poveljstva viceadmiral Joy ponovno govoril o vojaški spornosti vega vprašanja ter dvakrat prosil, naj bi šef kitajsko-severnokorejske delegacije navedel svoje stališče glede glavnih odgovornosti vojaških poveljnikov v času premirja. General Nam Il pa ni naravnost odgovoril na to zahtevo.

Kakor poroča UP iz Tokia, še vedno upajo, da se bo na pogajanjih v Kesongu našel nekak kompromis. Tu upanje opirajo tudi danes na dejstvo, da je bila sklicana prihodnja seja.

Poveljnik kitajskih čet v Koreji general Penk Te Huaj je napisal v članku, ki je bil objavljen po pekinškem radiu, da bodo Zdrženih narodov, če ne bodo sprejeli severnokorejsko-kitajskih pogojev na pogajanjih v Kesongu, izpostavljeni »usodni nevarnosti«. Penk Te Huaj poudarja v članku,

da bi bilo mogoče doseči mirno ureditev korejskega vprašanja, če bi združeno poveljstvo sprejelo demarkacijsko črto na 38. vzporedniku in dalo vsa poročila, da se bo o umaknile vse tuje čete iz Koreje, kajti v primeru prekinitve pogajanj ne bi šel vojni položaj v korist Zdrženih narodov. Penk je poudaril, da gradi kitajska armada sedaj svoje topništvo in letalstvo, »da bi dosegla večje zmage«.

Po poročilu ameriškega obrambnega ministrstva, ki ga prenaša AFP, znašajo ameriške izgube na Koreji vsega 80.089 padlih, ranjenih, pogrešanih in ujetih vojakov, kar pomeni povečanje za 356 vojakov v zadnjem tednu. Od začetka korejskega spopada je to naj-

manjša številka izgub v enem tednu. V Londonu bodo danes odprli razstavo bojnih trofej iz Koreje. Razstavljeno bo samo orožje, ki izvira iz sovjetskih tovarn, med drugim 1 tank, 34 mitraljezov, minometali, poljski topovi ter več protitankovskih in protiletalskih topov.

V ZDA vpoklicani novi kontingenti

Washington, 2. avg. (Un. Pr.). Ameriško ministrstvo za obrambo je naročilo, naj se vpokliče še 41.000 oseb za mornariško pehoto. Število novakov od začetka izbruha korejske vojske bo tako naraslo na 675.000.

Nesoglasja med ZSSR in Kitajsko

New York, 2. avg. (Tanjug). Znana ameriška publicista Josip in Stuart Alsp poročata, da ima ameriška vlada podatke o naraščajočem nesoglasju med Sovjetsko zvezo in Kitajsko. Kitajska je sicer sedaj zaveznik Sovjetske zveze, vendar je sporočila Kremlju, da je neodvisen in enakopraven partner in da nikakor ne bo dovolila Moskvi, da bi spremenila Kitajsko v satelitsko državo, kakor se je to zgodilo z državami v vzhodni Evropi. Značilno je, nadaljuje brata Alsp, da gesla centralnega komiteja KP Kitajske, ki so bila objavljena 1. avgusta na dan kitajske armade, Stalinskega imena sploh ne omenjajo.

Ob 30-letnici KP Kitajske je bilo objavljenih sedem članov vodilnih kitajskih funkcionarjev. V štirih se Stalino imo sploh ne omenja, v ostalih treh pa se omenjata Sovjetska zveza in Stalin samo mimogrede. Komendant

VOJNO STANJE MED FLRJ IN NEMCIJO PRENEHALO

Beograd, 2. avg. (Tanjug). Prezidij Ljudske skupštine FLRJ je izdal danes ukaz, po katerem preneha vojno stanje Jugoslavije z Nemčijo.

Do sedaj so prenehale vojno stanje z Nemčijo naslednje države: Belgija, Danska, Francija, Velika Britanija, ZDA, Italija, Luksemburg, Norveška, Kanada, Mehika, Brazilija, Peru, Južnoafriška unija, Indija, Irak, Pakistan, Ceylon, Avstralija, Nova Zelandija in Nizozemska.

Protest treh zahodnih veselih v Budimpešti

Beograd, 2. avg. (AFP). Vlade treh zahodnih veselih so sklenile na pobudo francoske vlade, da bodo vložile skupen protest zaradi množičnega preganjanja prebivalstva na Madžarskem.

Francoska vlada sodi, da madžarska vlada s takšnimi odkritimi kršitvami človeških pravic krši obveznosti, določene v mirovni pogodbi iz 1. 1947.

Kakor so v Parizu zvedeli, so na Madžarskem nedavno deportirali najmanj 20.000 ljudi iz raznih družbenih plasti. V zvezi s temi ukrepi na Madžarskem je izraelska vlada storila korake pri madžarski vladi, da bi prevzela žide, ki tvorijo znaten del deportirancev.

Nov korak zahodnih veselih v Pekingju

Washington, 2. avg. (Un. Pr.) ZDA, Velika Britanija in Francija bodo v kratkem poslale kitajski vladni odkrito vprašanje o njenih pravih namelih glede jugovzhodne Azije, če bi prišlo do sklenitve premirja v Koreji

ZDA ukinile carinska pooblastila za države sovjetskega bloka

New York, 2. avg. (Un. Pr.) Predsednik ZDA Truman je izdal odlok o ukinitvi carinskih pooblastil za ZSSR, katere vzhodnoevropske države LR Kitajsko in Severno Korejo. Ta carinska pooblastila so doslej temeljila na recipročnosti.

Izraelski poslanik pri Edvardu Kardelju

Bled, 2. avg. Podpredsednik vlade in minister za zunanje zadeve Edvard Kardelj je sprejel danes na Bledu novomešanega izrednega poslanika in pooblaščenega ministra Izraela v FLRJ g. dr. Esru Jorane.

SAHOVSKO PRVENSTVO SLOVENIJE

Bajec in Grosek vodita

Rezultati ostalih partij II. kola: Mešiček - Ketis 0:1, Kržin - Germek 1:0, Smoljanovič - Trampuz 1:0, Vošpernik - Freinfalk 0:1, Končić - Pirč remi, Slika - Stupica remi, Sikosek - Grosek 0:1, Poganičnik - Puc 0:1, Milnar - Krulc 1:0. Vodita Bajec in Grosek z 2 točkama pred Pircem in Kržinom 1 in pol točke itd.

JASNOST V NEJASNOSTI

De Gasperi je predložil parlamentu program svoje sedme vlade. Ker je v novi vladi sam tudi zunanji minister, je tako italijanska javnost kakor tudi zunanje politične kroge najbolj zanimal novi program italijanske zunanje politike. Znan pa bi človek iskal kako spremembo dosežane italijanske zunanje politike, katero je že bivši zunanji minister grof Storza vodil v popolnem soglasju in po navodilih De Gasperija. Program osnove so kot doslej: zvestoba Atlantikemu paktu, zahteva po reviziji mirovne pogodbe in največje prizadevanje za vrnitev Svobodnega tržaškega ozemlja Italiji.

De Gasperi je dejal, da mora Italija niti razvijati in poglobiti atlantsko zavezanost, od katerega pričakuje posredovanje za sprejem v OZ.N., predvsem pa jo mora notranja logika atlantske zavezanosti in mednarodnega sodelovanja rešiti mirovne pogodbe, ki je bila sestavljena in vsiljena kot vojna sankcija.

Glede tržaškega vprašanja De Gasperi indirektno apelira na zahodne zaveznike, naj bi izpolnili obljubo, dano v tristranski deklaraciji. Ravno v tem vprašanju so bile njegove izjave najbolj nejasne. »Giornale d' Trieste« je o tej zvezi napisal: »Ministrski predsednik je bil kratak, kar se tiče problema Trsta, toda prav v teh kratkih besedah je nekaj točk z globoko vsebino, ki kažejo, kakšni bodo bodoči ukrepi vlade.« De Gasperi je dejal, da Italija, čeprav priznava v prijateljskih odnosih s sosedno Jugoslavijo faktor miru in medsebojne

varnosti, ne more pustiti dvomov glede svojih nacionalnih pravic. Priznati je treba, da je v tej izjavi res precej prikrita jasnost, ali se bolj: precej zavijanja. Kdor pozna zgodovino zadnjih let, predvsem pa italijansko zunanjo politiko, bo takoj razumel, kaj je De Gasperi hotel reči: mi bi že bili prijatelji z Jugoslavijo, toda ne brez Tržaškega ozemlja in morda še česa več. Tudi v svojem nadaljnjem izjavljanju ni bil nič bolj jasn, ko je govoril o pravicah (priključitev STO), ki so jih zavezniki priznali Italiji še pred njenim vstopom v Atlantski pakt in potem se naknadno potrdili, toda naša dolžnost je opozoriti jih, da je najboljšo sredstvo za dvig iskrenosti v atlantski solidarnosti, da se ne stori ničesar, kar bi oslabilo ali skušalo okrniti veljavnost teh obljub, temveč je treba z vsemi silami delati na to, da jih izpolnijo. Vsakomur je jasno, da je De Gasperi mislil pri tem na tristransko deklaracijo glede STO, toda imenoval jih ni. Svoj zunanje politični ekspozite je zaključil s slovesno obljubo, da bo s posebno vztrajnostjo sledil razvoju tržaškega vprašanja, v katerem so žrtve, kakršnih se ne sme niti zahtevati, niti upoštevati in moralne politične obveznosti, katerih ni mogoče niti zanikati, niti zmanjševati.

S tem zapuščeno jasnim De Gasperijevim zunanje političnim programom pa niso bili vsi zadovoljni. Med prvimi so se oglasili Nennijski socialisti, ki so v naglici sklicali vodstvo svoje stranke in grajali zunanje politični

program, ker spoudarjeno podprejanje strateških potrebam atlantskih poveljstev kompromitira osnovne interese Italije glede Trsta, glede revizije mirovne pogodbe in sprejema v OZ.N. Slično stališče kot Nennijski so zavzeli tudi neofasisti, ki so od De Gasperija pričakovali radikalnejši nacionalistični program. Neki njihov senator je izjavil: Italija mora nehati z dvomnostjo: treba je izstopiti iz Atlantskega pakta in odpovedati vse pogodbe z Veliko Britanijo. Samo na ta način bo Trst naš.

Tržaški nacionalisti, vsaj tisti, ki soje okrog »Giornale d' Trieste«, pa so z De Gasperijevim programom zadovoljni, ker so v njem videli akrono parlamentarnih razprav o Trstu v zadnjem mesecu in ker so prepričani, da predstavlja sedaj tržaško vprašanje prvi in osnovni problem aktivnosti novega zunanje ministra. Zadoljni so zlasti zato, ker je v De Gasperijevem programu jasnost tako prikrita, da nudi program najrazličnejše možnosti za tolačenje. Tako ugotavlja Diego de Castro v »Giornale di Trieste«, da je Jugoslavija kriva, ako se ni prijateljstva med Italijo in Jugoslavijo. Priznava sicer, da so Italijani pri poizkusih za zblizanje težili za tem, da bi z bližnjimi ne bilo povezano kako odrekanje nacionalni politiki. Ponovno priporočila De Gasperiju, naj vprašanje priključitve STO k Italiji loči od vprašanja revizije mirovne pogodbe, ker se tržaškim nacionalistom mudi (čas dela proti njim). Rešitve da je dvojni, ali resnično svobodno plebiscit, ali pa anglo-ameriška okupacija italijanskega dela cone B.

Značilno je, da so se ob razpravi o De Gasperijevem programu ponovno znašli na istih pozicijah fasisti in kominformisti, t. j. tisti, ki so največji sovražniki miru in dobrih sosednih odnosov med Jugoslavijo in Italijo.

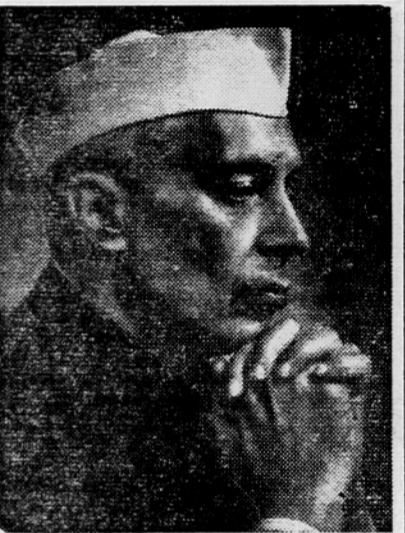
Naše stališče do tržaškega problema je ponovno jasno obrazložil maršal Tito, ko je 13. julija v Titogradu odgovoril na De Gasperijev govor v parlamentu in dejal: »Mi ne trgujemo z našim življenjem, z našimi državljani, in se ne mislimo spuščati v nikakršna pogajanja, v katerih bi bila naša načela in ne le načela, temveč tudi naša država in naši narodi oškodovani. V tem oziru smo trdno sklenili, da bomo vztrajali pri svojem stališču. Dovolj smo žrtvovali in dovolj popuščali.«

Indija bo zavarovala mejo proti Tibetu

New Delhi, 2. avg. (Tanjug). Indija bo izdala posebne varnostne ukrepe, da bi zavarovala svoje meje proti Tibetu. Ta sklep je bil sprejet po poročilih o zaporednih vpadih kitajskih čet iz Tibeta na indijsko ozemlje.

Zaradi težko dostopnih gora še vedno ni indijsko-tibetanska meja točno določena. Na začasnih demarkacijskih črti, dolgi okrog 250 milj, je samo 8 indijskih območij čuvajnic. Kitajske čete, ki so prišle v Tibet po nedavno sklenjeni pogodbi o tako zvanih »mirni ureditvi«, so sedaj prispele na indijsko mejo. Prekoračile so jo na več krajih, vendar so se pozneje umaknile.

V New Delhiju naglašajo, da indijska vlada za sedaj ne bo napravila nobenih diplomatskih korakov v Pekingju, ker uradni organi niso mogli ugotoviti vseh podrobnosti o teh območjih incidentih.

Sri Nehru

Evart o ponovnem oboroževanju Japonske

Sidney, 2. avg. (Un. Pr.). Šef laburistične opozicije v Avstraliji in bivši zunanji minister Herbert Evart je izjavil, da pomeni ponovno oboroževanje Japonske dejansko nevarnost za Avstralijo. Ameriški osnutek mirovne pogodbe z Japonsko da je v bistvu »umazana pogodba John Foster Dullesa z avstralsko vlado.« Po Evartovih besedah bo pogodba omogočila obnovo japonskega militarizma in oborožitev Japonske brez kakršnih koli omejitev.

Priporočilo ZDA Indiji in Pakistanu

Washington, 2. avg. (Un. Pr.). ZDA so priporočile Indiji in Pakistanu, naj v interesu splošnega miru v Aziji prekineeta svoj obmejni spor zaradi Kašmira. V notci, za katero trdijo, da jo je podpisal predsednik ZDA Truman, priporočila obema strankama, naj umakneta svoje čete z meje in tako zmanjšata napetost, ki se je v zadnjih dneh povečala. Kakor se je zvedelo, so Američani intervenirali v indijsko-pakistanskem sporu ob popolnem soglasju Velike Britanije in Kanade.

Na to ameriško noto je doslej odgovoril samo Pakistan, navajajoč, da je pripravil sprejeti ameriški nasvet. Kar se tiče indijskega stališča, izražajo funkcijari popolno nezanimanje za ameriški poziv, trdeč, da bo vlada odklonila »vmešavanje ZDA« v kašmirska vprašanja.

Na to ameriško noto je doslej odgovoril samo Pakistan, navajajoč, da je pripravil sprejeti ameriški nasvet. Kar se tiče indijskega stališča, izražajo funkcijari popolno nezanimanje za ameriški poziv, trdeč, da bo vlada odklonila »vmešavanje ZDA« v kašmirska vprašanja.

Pogajanja Perzije z Veliko Britanijo o prodaji nafte

Teheran, 2. avg. (AFP). Teheranska vlada se pogaja s predstavniki britanske vlade o prodaji nafte, je izjavil danes predsednik perzijske vlade Dr. Mo-hamed Mosadik. Razen tega je dejal, da je to v skladu z zakonom o poddržavljenju petrolejske industrije, ki določa, da bodo imeli prvenstvo pri nakupu perzijske nafte njeni stari potrošniki. Perzijska vlada ni proti prihodu Richarda Stokesa, ki naj bi zastopal britansko vlado na bližnji konferenci v Teheranu, niti proti temu, da bi zastopal tudi koristi Anglo-iranske petrolejske družbe, ako ima za to pooblastila.

Po najnovjšem odgovoru Averella Harrimana britanski vladi in po Mosadikovi izjavi so v Londonu prepričani, da bo Stokes kmalu odpotoval v Teheran.

Podpisan je bil sporazum med Združenimi narodi in Perzijo o tehnični pomoči Perziji. Na podlagi te pomoči bodo v najkrajšem času poslani v Perzijo 11 tehničnih strokovnjakov, ki bodo delali na izboljšanju telekomunikacij, tekstilne industrije, preskrbe z vodo in dr.

Graziani ponovno oprostčen

Rim, 2. avg. (Tanjug). Vrhovno vojaško sodišče v Rimu, pred katerim je bila včeraj obravnava proti bivšemu fašističnemu maršalu Grazianiju, je potrdilo sklep prvga sodišča, po katerem je Graziani oprostčen nadaljnega pre-stajanja kazni. Vrhovno sodišče je zavrnilo ponovno zahtevo, da mora Graziani presediti ostanek kazni, t. j. 13 let zapor. Branilec Grazianija, ki je že prej zahteval njegovo oprostitve, je sedaj izjavil pred sodiščem, da bo zahteval od kasacijskega sodišča revizijo procesa, da bi dobil ta bivši fašistični maršal in Mussolinijev vojni minister popolno zadoščenje.

Konferenca za poenotenje pehotnega orožja v Washingtonu

New York, 2. avg. (AFP). Britanski obrambni minister Emanuel Shinwell je prispeval včeraj hkrati s francoskim obrambnim ministrom Julesom Mochom v New York, v Shinwellovem spremstvu sta tudi pomočnik šefa britanskega generalštaba John Whitley in W. R. Powell, pomočnik obrambnega ministra.

Emanuel Shinwell in Jules Moch bosta prisostvovala konferenci za poenotenje pehotnega orožja držav Atlantiskega pakta, ki bo v Washingtonu.

Mali letalski most v Berlinu

Berlin, 2. avg. (Tanjug). Včeraj je bilo uradno sporočeno, da je bil vzpostavljen med Zahodno Nemčijo in zahodnimi sektorji Berlina nov mali letalski most. Reuter poroča, da obratujejo štiri dopolnilna letala na tej progi, ki prenesejo v Berlin dnevno 30 ton blaga, da bi tako omilila zaporo izvoza, ki so jo uvedle sovjetske oblasti. Zavezniki uslužbenci so danes izjavili, da upajo na skorajšnje rešitev vprašanja »berlinskega izvoza«.

V hidrocentrall Vinodol so postavili naš največji generator

V nekaj mesecih bo začela obratovati največja hidrocentrala na Hrvaškem v Vinodolu nad Crikvenico. Dela pri montaži prvga izmed treh turboagregatov so v glavnem končana. Postavljen je generator z jakostjo 35.000 kilovolt amperov, ki je sedaj naš največji električni generator (generator na Mariborskem otoku ima 24.000 KVA). Ta generator bosta gnali hkrati dve Peltonovi turbini. Na tem prvem agregatu izvršujejo sedaj poslednja montažna dela. Delavci in monterji Hidromontaže iz Maribora so postavili in zvarili iz 80 % tlačnega cevo-voda, ki bo dolg 1200 m. Montirana je tudi hidromehanična oprema. Sedaj pot. stavljajo še razdelilne in komandne naprave. Pripeljali so tudi že transformator za 35.000 kilovoltamperov. Pri Fužinah v Gorskem kotaru pa pospešeno dovršujejo poslednje dele 5 km dolgega armiranega betonskega cevo-voda, ki ima premer 2 m. Po tem ce-vovodu bo odtekala voda iz umetnega jezera Bajer do vodnega rova, ki bo dovajal vodo skozi vodostan in tlačni rov do turbin v podzemeljski strojni-cnici.

V štirih letih je bosanski premogovnik Ugljevik popetoril svojo proizvodnjo

Rudnik Ugljevik, ki leži ob vzhodni planini Majevica, severovzhodno od Tuzle, se je v zadnjih letih razvil v velik rudniški obrat, ki daje danes že petkrat več premoga, kakor pred štirimi leti in zaposluje okrog 1200 rudarjev. Proizvodnja v temu rudniku se je zlasti razvila, odkar so frontovci zgradili normalnotirno progno od Bjeline do Sremske Rače, od koder že obstoja zveza do Sida ob glavni železniški progi Beograd-Zagreb. Od rudnika do Bjeline pa prevajajo premog po ozkotirni progi. V rudniku odpirajo sedaj že četrti dnevni kor, kjer odkriva, jo velike rezerve premoga, hkrati pa so zgradili preprosto separacijo. Z racionalno uporabo strojev in boljšo organizacijo dela se je od leta 1947. proizvodnost dela v tem rudniku povečala za nad 100 %. Rudnik Ugljevik je postal letos za Beograd in vojvodinska mesta glavni vir za preskrbo široke potrošnje s premogom.

Naša nova oceanska tovorna ladja »Učka« pred prvim potovanjem

Po prvih poskusnih vožnjah je naša nova oceanska ladja »Učka«, ki so jo izdelali v ladjedelnici »3. maja« na Reki, priplula v reško remontno podjetje »Viktor Lenaca«, kjer bodo opravili še zadnja pletarska dela na njenih podvodnih delih. Zatem bo »Učka« odplula na svoje prvo potovanje v pristanišča severne Evrope.

»Učka« je prva oceanska ladja iz druge serije naših domaćih motornih ladij. Za »Učko« bodo splovili še »Avala«, »Dinaro« in »Romanijo«. Na teh ladjah, ki imajo nosilnost po 4200 ton, delo uspešno napreduje.

VATIKAN IN SLOVENCI

Slovenska ljudska stranka bi se dolgo ostala v opoziciji, če ne bi težave Gospodarske zveze zahtevale, da se jim prej pripreje spet do vlade in do državnih blagajin. S stariim Pašičem pa je bilo težko delati, ker je v svoji oblastilnosti in poblehnosti preveč gledal na prste svojim vladnim tovarišem. Slovenskim klerikalcem je bila olajšana pot do vlade po Pašičevi smrti 10. decembra 1926, ko je po čudnem naključju prišel v ospredje radikal Velja Vukičević, ki ni prej niti med srbskimi politikimi niti v sami radikalni stranki nikdar igral kake pomembnejše vloge. V ospredje ga je spravil kralj, ker je užival Vukičević »sloves dobrega lovca in je kralja večkrat spremljal na lovih na državnem posestvu v Belju in v Sloveniji.«

Velja Vukičević je z malimi spremembami sestavljal zaporedoma več vlad in v tisti vladi, ki je bila sestavljena 23. februarja 1928, je bil dr. Korosec celo notranji minister, kar je bila zelo visoka šarža za tako imenovanega prečasnega politika. Med svojo udeležbo pri Vukičevićevih vladah so klerikalci pokazali vso lažnost svoje politike. Kadar so bili v opoziciji, so najbolj glasno podpirali autonomijo občin, na vladi pa so se trudili, da bi med drugimi tudi ljubljansko mestno občino čim dalje vodili od vlade postavljeni komisarji, čeprav je bil že davno prej izvoljen za župana njihov politični nasprotnik Dr. Dinko Puc. Napolned pa pri svojih vladnih zavezanih le niso mogli obdržati ljubljanskih mestnih komisarjev in v začetku leta 1928 je vlada potrdila dr. Puca za ljubljanskega župana.

Med Vukičevićevimi vladami in zlasti taktar, ko je bil dr. Korosec notranji minister, so bile v beogradschem parlamentu burne debate zaradi beogradskega policijskega zapora »Glanjčevca«. Ta zapor je bil že od nekdanj trdnjava največjega naučila in mučenja po najokrutnejših srednjeveških metodah, a dokler so »glanjčevci« trpeli samo delavci, se parlament za »glanjčevce« ni brigal. Šele pozneje, ko se je policijsko nasilje razširilo tudi na meščanstvo, so strahotno »glanjčevce« prišle pred parlament in največkrat jih je razkrivil opozicijski poslanec Sava Kosanović, sedanjji član vlade FLR. Vukičević režim je dobil udevek »režim glanjčevca«. Resorni minister dr. Korosec je na vsa najpodbrednejša očitanja in na vse dokazne o najhujšem nasilju vedno odgovarjal, da je uvedel preiskavo in da bodo krivci kaz-

Vohun, ki pravi, da ni vohunil

Pred okrožnim sodiščem v Beogradu se je včeraj nadaljevala razprava o delu 12 sovjetskih vohunov. Zaslišan je bil drugi oboženez Kiril Sitarski, sovjetski državljan, Obirno je pripovedoval, da se je seznanil s sovjetskimi oficirji, ki so bili menda vsi v obveščevalni službi, takoj po osvoboditvi Beograda. Navedel je dolgo vrsto imen sovjetskih oficirjev, za katere je zbiral razne podatke.

Zbiranje podatkov pa se mu ne zdi vohunsko delo in zato tudi pravi, da se ne čuti krivega. Sodikom je skušal razložiti, da ni naš državi škodoval, ker se je ukvarjal samo z »ruskimi zadevami«. Pripovedoval je, da so mu sovjetski oficirji dajali sezname oseb ter mu naročali, naj poižve in potem poroča, če so ti ljudje v kaki organizaciji, kaj delajo, za kaj se najbolj zanimajo in razne druge take podatke. Podatke je zbiral Sitarski tudi za majorja Morozova, ki je dobro znan že iz vseh prejšnjih procesov o sovjetskem vohunstvu. Preden je major Morozov odpotoval iz Beograda, je Sitarskemu povedal, da bo moral zbirati podatke za njegovega naslednika, ki ga bo obil-

Nova fakulteta univerze v Skoplju

To jesen bodo v Skoplju odprli pravno fakulteto kot sedmo fakulteto makedonske univerze. Po sklepu republiškega sveta za prosveto, znanost in kulturo bo v začetku pravna fakulteta združena z ekonomsko fakulteto. Ekonomska fakulteta bo imela dva oddelka, ekonomskega in pravnega. Za pravni oddelek se je že prijavilo nad 100 slušateljev.

Pogovor na Pirenejih

V Franciji, praviš, imate premak frankov, glej, mi Španci pa imamo vsi skupaj enega samega, pa nam je ta preveč...

Ob 50 letnici rojstva pokojnega pisatelja dr. Slavka Gruma

Včeraj je poteklo 50 let, odkar se je rodil v Smartnem pri Litiji kot sin usnarjarja v takratnem Knafličevem podjetju mladi, nadebudni pisatelj in dramatik dr. Slavko Grum. Ta književnik je spadal med skupino pisateljev, ki so delovali med obema vojnama, in je že tudi dve leti pod rušo. Umrl je razmeroma mlad, dan po svojem osemindesetletnem rojstnem dnevu 3. avgusta 1949 v Zagorju, kjer je služboval kot zdravnik. Pokopali so ga na novomeškem pokopališču v kraju, kjer žive njegovi sorodniki, kjer je pokojni Slavko preživljal mladostna leta, obiskoval osnovno šolo in kasneje tudi gimnazijo.

V uradnih spisih je bil gimnazijec Grum zapisan sprva pod imenom Ignacij, šele kasneje, ko mu je začel pisati spričevala profesor Markič, se je Grum preimenoval v Slavka. Novomeška dijaška družba mu je oblikovala prvi pogled na življenje. Med njegovimi najznejimi prijatelji sta bila zdaj že pokojni Gebauer in Niko Berus, ki je profesor Višje pedagoške šole v Zagrebu. Med mladostnimi Slavkovimi znanici in prijatelji sta bila še pokojni pesnik Miran Jarc in akademski slikar Božidar Jakac.

O Novem mestu je Grum sanjal še vsa leta kasneje in se rad spominjal

let, živi zdaj pri svoji hčerki v Novem mestu.

Prav te dni, ko poteka pol stoletja rojstva Slavka Gruma, odpiram njegovo ostalino. Naletel sem med njeno delo, ki ga je pisal kot dijak dunajske univerze od oktobra 1920 do marca 1921. Naslov dela je: »Pierot in Pieretaz«. O tem delu kaj več kdaj kasneje.

Grumova dela nosijo pečat freudovskega psihanalitičnega gledanja na življenje in svet. Prav zato je slog

mladostnih prijateljstev iz mesta ob Krki. V svojih avtobiografskih zapis-kih jim je posvetil mnogo pristranih spominov in zapisal je: »Mogoče mesto je postalo dežela mojih sanj in mladostnega življenja.«

Grum se je po maturi odločil, da pojde na medicino. Pod vplivom novomeškega naravoslovnega pisatelja Seid-la je precej časa kolebal. Seidlovi naravoslovniki spisi so ga vabilili na filozofijo, v naravoslovje. Pod vplivom knjige Pavla Bourgeta »Smisel smrti«, ki je izšla ob njegovi maturi, pa se je končno odločil za medicino. Na jesen leta 1919, se je odpravil na dunajsko univerzo.

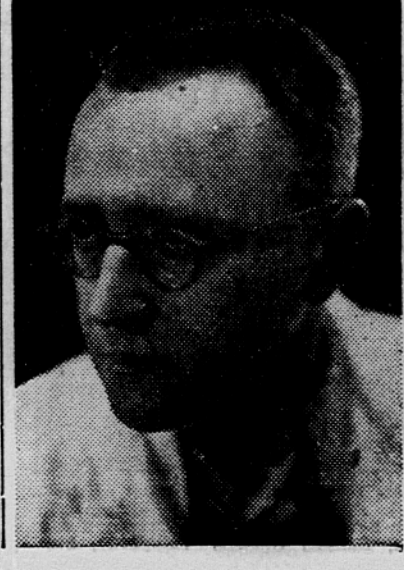
Pisateljjevanja se je lotil šele drugo leto dunajskega življenja. Velemosto je močno vplivalo nanj in mu dalo mnogo pobud. V svojih dnevnihki si celo očita, da je premalo vztrajno študiral. Saj so si njegovi stariši kot pre-prosti delavski ljudje težko odtrgavali od ust, da so študirali sina Grumov oče France je bil iz Preserij pri Vrhniki, mati pa Dolškova iz Jablanice pri Litiji. Mladji dr. Slavko svojega očeta ni več videl živega; ko je hitel domov z doktorsko diplomo v žepu, so polagali očeta na mrtvaški odpr. Njegova mati, ki bo letos dopolnila 70

negovih del svojevrsten, mračen, pesimističen. O teh vplivih je Grum nekoč takole dejal:

»Na moje psihološko gledanje je mo-gočno vplivala Freudova psihanaliza, ki je imela svoje izhodišče na Dunaju in to prav tedaj, ko sem tam študiral. Moja razdvojenja, nad življenjem razčarana duša — to je bilo nepo-sredno po prvi svetovni vojni — je bila pripravna njiva za Freudove nau-ke. Vsako novo spoznanje uniči del iluzij, človek, ki vse ve, mora umreti. Zato gotovo ni bil slučaj, da so si v tistih letih na Dunaju vseli življenje kar trije zdravniki, ki so se pečali z analizo podzavesti.«

Tako je pisatelj Grum razčlenil te-danjo freudistično strujo. Vpliv freu-dizma je tudi v Grumovi drami »Do-godek v mestu Gogia«, ki jo je pisatelj najprej objavil v »Ljubljanskem zvonu« leta 1933. Pozneje je v sa-mozaložbi ponatisnil v posebni knjigi, izšla je v skromni nakladi 600 izvodov. Del nastalih stroškov je kril iz tantijem, ki sta mu jih vrgli gledališ-ki predstavi »Dogodka v mestu Gogia« v mariborskem in ljubljanskem gle-dališču. Premiera Grumove drame, ki jo je režiral Ošip Sest, je bila 23. sep-tembra 1931; delo je šlo šestkrat čez oder.

Za Grumov »Dogodek v mestu Gogia« so se zanimali tudi Cehi. Prevalje-lec Antoš Horsak, takrat železniški uradnik v Uherkem Hradištu na Mo-ravskem, se je obrnil pisмено na

predstavnika takratne jugoslovanske avtorske centrale Srečka Albinja, upokojenega ravnatelja zagrebške Ope-re, ki je v nemško pisanem dopisu sporočil dr. Grumu v Zagorje, da se inozemstvo zanima za njegovo dramo. Med drugim navaja:

»Dogodek v mestu Gogia halte ich für ein ausserordentlich interessantes Werk, für welches ich mich sehr ein-setzen will. Natürlich wird alles davon abhängen, dass man für die Kreation und den verständnisvollen Regisseur findet. Dieser wird dann wohl vielleicht ge-wisse Kürzungen und Änderungen in der Szenenfolge vornehmen wollen. Damit muss nam sich im Interesse der Sache einverstanden erklären und ich bitte Sie, mir für den betreffenden Regisseur in dieser Hinsicht freie Hand zu geben.«

Pisatelj dr. Grum pa je bil v tem pogledu precej rahločuten in tudi sa-mozavesten in na predlog, da bi se njegovo delo spreminjalo v besedilo ali v prizorih, ni hotel pristati. Dr. Grum je sicer pooblastil profesorja Srečka Albinja za svojega zastopnika glede gledaliških tantien in je dovolil češkemu prevajalcu Antošu Horaku, da dramo prevede v češčino, in mu je prevod legaliziral.

Iz zanesljivega vira sem izvedel, da se je v tistem času zanimalo za Gru-mov »Dogodek« neko praško filmsko podjetje, ki mu je bila temeljna ideja v Grumovi drami zelo povšeči; filmski

ateljeji na Barandovu so želeli dramo po svoje predelati za film. Vendar Grum ni dopustil nikakih sprememb. Da bi dosegel Grumov pristaneč, se je pri dr. Grumu zglašil celo poseben za-stopnik praškega filmskega podjetja, ki je hotelo po njegovi drami izdelati scenarij svojevrstne fantastične vseb-ne. Dr. Grum tudi temu delegatu ni dovolil predelave, tako je cenil svoje delo. O tem obisku je Slavko Grum sam pripovedoval v krogu prijateljev in je bil ponosen, da so se za njegovo delo zanimali ljudje od filma v tujini v času, ko menda še za nobeno slo-vensko izvirno delo ni bilo zanimanja.

Dr. Grum se je v Zagorju pripravil-lj, da napiše večje delo iz življenja rudarjev. V družbi je pravil o tem delu, ki mu je že dal svojevrstno na-slov »Gverke«, kakor pravijo rudarji rudniku. Zanimivo je, da je v njegovi pisateljski ostalinii več zasnov in roko-pisov, o »Gverku« in o skicah za to delo pa ni ne duha ne sluha.

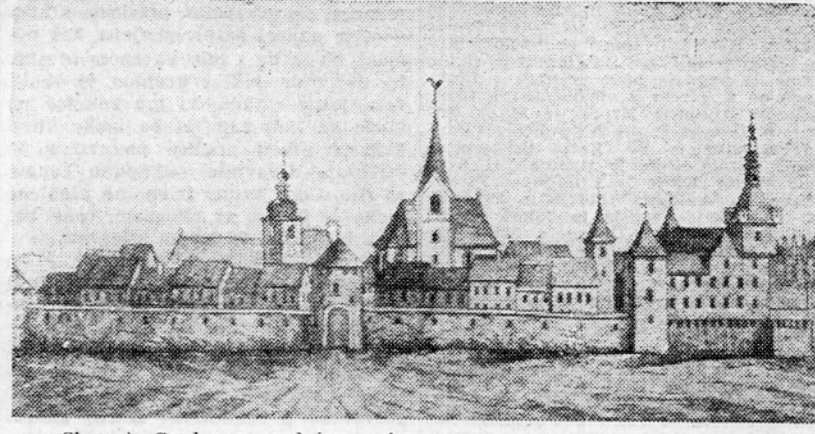
Slavko Grum je bil človek duhovnega bogastva, samonikl pisatelj, srčno dober človek in požrtvovalen zdravnik. Ko se skoraj istočasno spominjamo tudi druge obletnice njegove smrti, nam misljenja, da slovenska kulturna javnost ne dela prav, če pozabi na pisatelja svojevrstno pomembnega in znamenitega »Dogodka v mestu Gogia«. Naj sniva rahel sen na pokopali-šču ob njemu predragi Krki!

Jože Zupančič

POZABLJENA OBLETNICA

Ob 700 letnici Slovenjega Gradca, enega najstarejših slovenskih mest

Poznate slovenjegraško okolico? Ste jo že opazovali kot izletniki recimo z Uršlje gore, Kremenjarjevega vrha, s Kope ali Črna vrha? Morda kot borci XIII. divizije, ki so jo tod v domovih okrog Plešivca sprejeli domačini kot še nikdo poprej, morda kot ranjenci številnih pohorskih bolnišnic v Legnu in Golavabuki? Gotovo vas je presenetil prvi pogled na svet, ki se zajeda na vzhodu med Pohorje in Vzhodne Karavanke, na zahodu pa se na široko odpira v ravninsko Podjuno, ves pokrit z odejo gozda, ki ga prekinjajo na pobočjih le tu in tam zaplate njiv in travnikov okrog samotnih kmetij. Le v najvzhodnejšem delu, v kotlinici med Uršljo in Pohorjem, je nekaj več izkrcenega sveta. In tam, kjer se združita na dnu kotlinice ob zahodnem obrobju pasova polja ob Suhadolnici in Mislinji, tam je vzniknilo mestce, ki je v letošnji pomladi nekako daleč od slovenskega kulturnega življenja, praznovalo 700 letnico mestnih pravic.

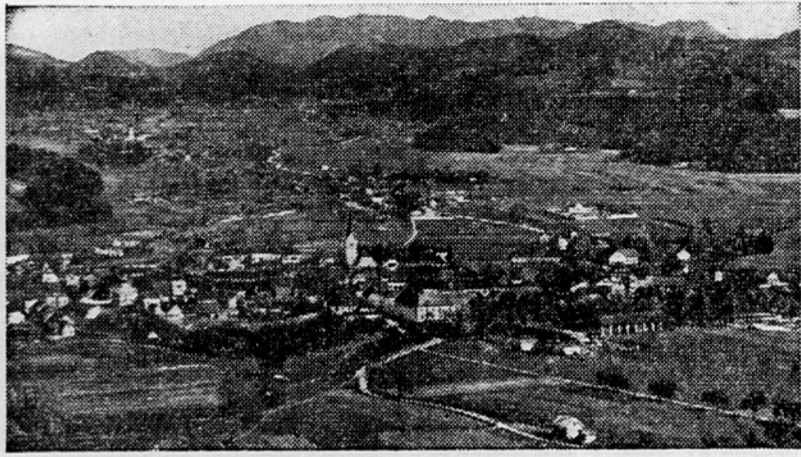

Slovenj Gradec v srednjem veku

nemško soldatesko, ki je v času koroških bojev začasno zasedla mesto, kot s tem, da je postavila nedaleč od njega na zahodu državno mejo in s tem prerezala pot, po kateri je moglo priti po najnižjem in najzločnejšem terenu iz Koroške in vzhodnih Centralnih Alp v slovensko Posavje in dalje na vzhod. Ta pot je nekako priklicala k življenju rimski Collatio, pozn-

mesteca in okolice v prihodnosti. Kakor vsako mesto, bo tudi Slovenj Gradec v razvoju navezan na industrijo in bo našel toliko več rasti, kolikor bolj bo znal izrabljati prirodno bogastvo. I o je v prvi vrsti les. Če pogledamo s tega stališča, katere surovine potrebujejo slovenjegraške tovarne, nas začudi, ko zvedo, da morajo skoraj vse uvažati od drugod: bukove les za merila, kože za usnje in jeklo za kose in srpce. Istočasno pa odhajajo iz tega predela vlakni, polni hlovdov, težkih in neobdelanih. V strukturi današnje industrije se vse prevleče pozna, da je nastala le ob tujem kapitalu in ob obilici delavnih rok, ki so prihajale bolj z agrarne okolice kot iz mesta samega, ki kaže manjši delež industrijskega življa kot bližnje kmečke vasi, posebno sedaj, odkar je mesto spet sedež okrajnega odbora.

Se nekaj je, mimo česar ne smemo. Ko govorimo o Slovenjem Gradcu: lepota mesteca z obilico zgodovinskih spomenikov, fresk in slik priznanih mojstrov, lepota okolice, ki je pozimi prav tako vabljiva z bleščecim se snegom nepoznanih smučišč po pohorskih slemenih, kakor je prijetna poleti s temnimi, vedno hladnimi smrekovimi gozdovi, lepota, o kateri je reči da večo o njej domačini prav tako malo, kolikor bi jim lahko prinesla zaslužka. kakor vedo tujci, kolikor bi jim lahko nudila užitka. Vanč G.

Slovenj Gradec

našnega Starega trga, in staroslovenska z Gradu. Nekatera so preiskali strokovnjaki, na mnogo najdb pa je slučajno naletel kmet na njivi, nekateri je prinesel v slovenjegraški mestni muzej, druge pa zavrgel. Tako so v Golavabuki pri kmetu Jakobu, kjer so našli tudi kamenito sekiro, naleteli pri oranju na vajdovsko zidovje — in ga spet zakopali. Kdo bi se brigal za kamenje! Kar pa je zbranega arheologa in zgodovinskega gradiva, govori o strnjeni naseljenosti strateško važnega predela pri Slovenjem Gradcu, kjer so se nekdo krčile poti od Drave in Pake z onimi iz Podjune in s prečno potjo čez nizka slemena Vzhodnih Karavan in zahodnega Pohorja.

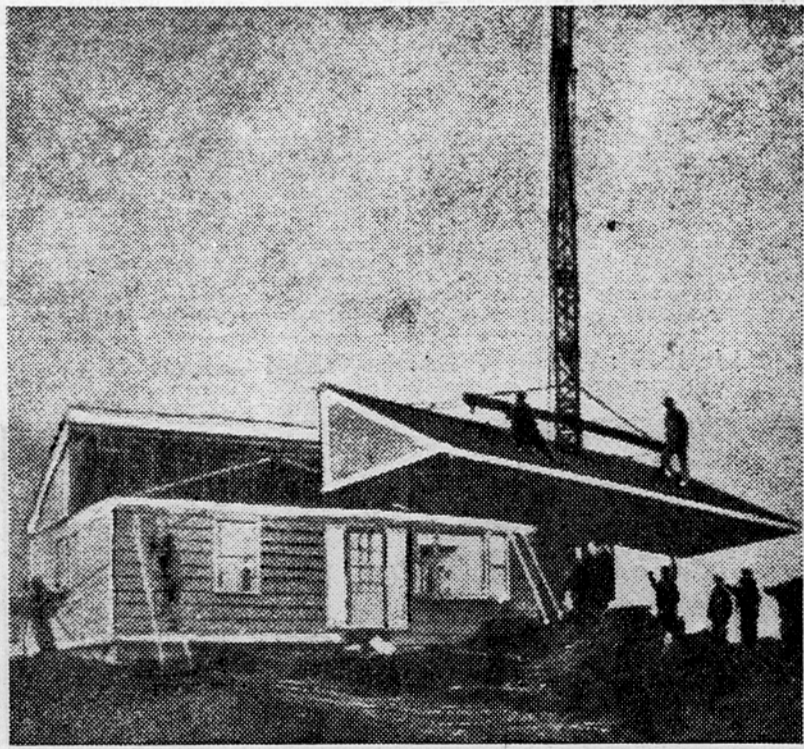
Dedič stare naseljenosti in bogate okolice je srednjeveški Slovenj Gradec, o katerem nam vir iz leta 1251 (list oglejskega patriarha Bertolda, s katerim je zapustil to mesto z ministeriali in podložniki vred oglejskemu patriarhu) govori, da je bilo bogato mesto z lastnim sodstvom, kovnico denarja in mitnico v času, ko je bil Maribor se trg pod Piramido in se je Ljubljana še stiskala med Ljubljani in Grad; eno leto prej, preden zvedo za mestne pravice Kostanjevice, ki jo nekateri smatrajo za najstarejše mesto na današnjih slovenskih tleh. Politično, upravno še v okviru Koroške si je znal pridobiti posebno mesto, saj nam zgodovinski viri iz te dobe govore o ministeriali na Koroškem v Slovenjem Gradcu in na Kranjskem. Čeprav je prišlo mesto z okolico vred kmalu po uveljavitvi Habsburžanov v okvir Stajerske, se je do danes ohranilo koroško narečje.

Svojo veljavo je mestce ohranilo še v prva stoletja novega veka, ko so bili še vedno na daleč znani slovenjegraški mojstri-obrtniki in umetniki in ko ima v njem svojo slikarsko šolo Strauss, vendar se ni vključilo v razvoj skoraj vseh ostalih mest v dobi kapitalizma, saj se mestne hiše krčevito oklepajo mestnega zidu vse do praga našega stoletja. Da je zaostal v razvoju, je po svoje gotovo, krivo majhno agrarno zaledje mesteca, ki pač ne poseduje tako bogatih polj, kot so Dravsko, Savinjsko ali Ljubljansko, v dokajšnji meri pa tudi ohromitev tranzitnega prometa. Težko ga je prizadelo prva svetovna vojna, ne toliko z

NOVICE in zanimivosti z vsega sveta

Disciplina nadvse. Pretekli teden se je na nekem travniku v Edinburgu (Skotska) vadil bataljon »Skotskih straž«. Bili so v paradnih uniformah, ker so za naslednji dan pričakovali obisk vojvode Glovcesterskega, ki jim je mislil podeliti bataljonsko zastavo. Zaradi neudobne obleke — visokih čelad iz medvedje kože, rdečih jopičev in modrih hlač — so se nekateri v silni vročini onesvestili. Seveda njihovi tovariši niso pri tem niti tre-

nil z očmi — niti ko je 19-letni John Scott Oswald tako nesrečno padel, da se mu je bajonet, zasajen na puški, zasadil v usta in prišel do možgan. Bataljon je še vedno stal v položaju »mirno«, ko so oficirji in opazovalci, ki imajo v teh trenutkih edini pravico gibanja, odnesli mrtvega Oswalda s polja.

MONTAZNE HIŠE. Neka tovarna v ZDA izdeluje hiše, ki sestojijo iz petih delov. Ze narejene dele takšne hiše prepletajo s tovornim avtomobilom na zemljišče, kjer bo hiša stala, nato pa jo delavci sestavijo s pomočjo žerjave. Ekipa delavcev lahko sestavi tri take hiše na dan. Hiša ima dve spalnici, dnevno sobo, jedilnico, kuhinjo, kopalnico in manjši prostor za orodje in drugo. Dolga je deset metrov in široka osem. Hiša, opremljena s pohištvom in ki ima že urejeno kuhinjo in različne instalacije, stane 7000 dolarjev.

MARGARETA BUBER-NEUMANN: UJETNICA pri Stalinu in Hitlerju

Prevedel dr. Ivan Crnagoj

Zvečer sem Mišku in Vasji snela mučeniški jarem, ju nežno potapljala po vratu in jima božala kodre med rogovl. Potem sta zdirljala ven na stepe vesela, da sta se vsaj za nočne ure znebila jarma...

Nekoč je prišla v El Marje tudi potujoča trgovina. Prodajala je pa samo slanine in rezance. Odlotile smo se za rezance, ker so bili cenejši, nisimo pa pomislile, kakšne težave bodo s kuhanjem. Kje bi jih mogle skuhati? Kje dobiti posodo in ogenj? Rusinje mi niso vedele kaj svetovati. Tedaj sem se spomnila, da je ocvj gnoj pravzaprav sijajno kurivo. Oborožena z izkušnjami iz časov nemškega mladinskega gibanja sem zgradila zvečer med barako in straniščem (samo tam mi je dovolil vedno nasajeni načelnik) ognjišče. Najprvo sem ugotovila, od kod pihata veter, nato pa izkopalja jarek, na katerem smo lahko postavile konservne skatle. Suhega ocvjega gnoja je bilo več kot preveč in gorel je ko slama. Počepnile smo, brskale po ognju in od navdušenja pozabile na utrujenost. Ko so se rezanci omečali in smo slano vodo odliše, smo posode poleg smrdeče straniščne jame in se basale z rezanci. In medtem ko smo se smejale in vedno znova prosile stražarja, ki nas je hotel nagnati v barako, se

za nekaj minut, se je vzpel nad gore neznanako velik rumen mesec.

»Gretji, mi je zašepetala Tamara, »tu v El Marje se bo odigral prizor iz drame, ki jo bom spisala pozneje, ko se vrnem na svobodo...«

Nekoč so nas opoldne poklicali od dela. Cakal nas je kamion, obetalo se nam je torej daljše potovanje. Našo žensko brigado so prepeljali na odsek za izdelavo opeke. Po tisti lepi pokrajini okrog El Marje je učinkovala pusta, ožgana rjava stepa še pra- posebno porazno. Tam so v neki nizavi rezali svetlosivo, trdo hlovcino in jo gnetli v kocke. Te opeke niso žgali ampak sušili na soncu.

Z mlado kavkaško muslimanko sva morali opeko obratiti. Postavljena je bila v dolgih vrstah; hodili sva med vrstami in obračali kos za kosom. Čez nekaj ur sva tmeiti že vse krvave roke. Opeka je bila še enkrat večja kakor naša in je imela ko nož ostre robove. Najlona sreča je bila še, da sta morala stražar in brigadir nadzirati zelo razsežno ozemlje. Kadar sta nama obrnila hrbet, sva sedli na opeko in počivali. Mlada Kozakinja je bila verna mohamedanka. Na vrhovi okrog vratu je nosila medaljon iz rdečega kamna, v katerega sta bila vrezana polmeseca in zvezda. Imela je črne, bleščeče lase, ki so ji v dveh trdo spletenih kitah padali na rame. Zivela je strogo po predpisih mohamedanske vere, zato so se ji drugi kaznjenci vedno rogali in smejali. Kadar je šla k stranišni jami, ni nikdar pozabila konservne skatle z vodo in se je potem vedno umila. Ker nikakor ni mogla dobiti dolgih hlač, brez katerih muslimanke ne smejo nikamor, si je poma-

gala tako, da je prišla raztrgane nogavice na prav tako zdelane platnene hlačke. Veselje je bilo gledati ta lepi, široki mongolski obraz s prijaznimi, ozkimi rjavimi očmi in vedno smehljajočimi se ustnicami.

»Izobražena ženska si vendar ni bi mi že lahko povedala, če bom prišla še kdaj na svobodo, se je zaupljivo obrnila k meni.

»Zakaj so te pa zaprili?« Spravila sem jo v zadrego, kajti z odgovorom se je obotavljala. »Če hočeš, da ti kaj svetujem, moram najprej to vedeti.«

»Čisto gotovo sem nedolžna — i dodala je neki verski izrek, ki ga nisem razumela. Počasi sem pa na nekaj spravila iz nje.

»Moj mož je umoril člana našega krajevnega ljudskega odbora. Nato so zaprili vso našo družino. Mene so obdolžili, da sem pri umoru pomagala. Prav res nisem ničesar vedela o tem. Bila sem vedno doma in sem skrbelo za svoje otroke.« In spet je uprla svoje proseece oči vame: »Ti »gramotni čelovek« (pismen človek), povej mi, kaj naj storim, da se vrnem k svojim otrokom?«

Kaj sem ji mogla Jaz svetovati? Kar presunilo me je. Skušala sem jo malo potolažiti.

»Morda lahko dosežeš, da se tvoji sodni postopek obnovi. Ali imaš na svobodi sorodnike, ki jim lahko kaj sporočiš?«

»Ne, v mojem kraju so vsi zaprti.«

Resna beseda našim nogometnim klubom

Tradicionalno nogometno tekmovanje za pokal Jugoslavije je ne samo najmnogičnejša, temveč tudi kakovosna prireditelja. Seveda se daje možnost prav vsem klubom v državi, da v njej sodelujejo in pokažejo svoje sposobnosti in znanje. Večina društev pravilno pojmuje pomen tega tekmovanja, mnogo pa je tudi takih, ki kažejo popolno brezbriznost niti se ne zavedajo da jim ta brezbriznost povrh še škoduje. Razumljivo je da je to dejstvo dalo končno povod Nogometni zvezi Slovenije, ki je na svoji seji obravnavala vprašanje o kromu vzroke dejanskega stanja neugodnih razmer v nekaterih naših klubih

Sporod tekem I. in II. zvezne lige

PRVA LIGA
Prvo kolo: Crvena zvezda: BSK, Dinamo; Vojvodina, Sarajevo; Napredak, Borac; Lokomotiva, Mačva; Hajduk, Spartak; Partizan.
Drugo kolo: Spartak; Crvena zvezda, Partizan; Hajduk; Borac, Lokomotiva; Sarajevo, Napredak; Dinamo, Vojvodina; BSK.
Tretje kolo: Crvena zvezda; Vojvodina, BSK; Napredak, Dinamo; Lokomotiva, Sarajevo; Hajduk, Borac; Partizan, Mačva; Spartak.
Četrto kolo: Mačva; Crvena zvezda, Spartak; Borac, Partizan; Sarajevo, Hajduk; Dinamo, Lokomotiva; BSK, Napredak; Vojvodina.
Peto kolo: Borac; Mačva, Crvena zvezda; Napredak, Vojvodina; Lokomotiva, BSK; Hajduk, Dinamo; Partizan, Sarajevo; Spartak.
Šesto kolo: Lokomotiva; Napredak, Borac; Crvena zvezda, Mačva; Sarajevo, Spartak; BSK, Hajduk, Dinamo, Partizan; BSK, Hajduk; Vojvodina.
Sedmo kolo: Crvena zvezda; Lokomotiva, Napredak; Hajduk, Vojvodina; Partizan, BSK; Spartak, Dinamo; Mačva, Sarajevo; Borac.
Osmo kolo: Sarajevo; Crvena zvezda, Borac; Dinamo, Vojvodina; Spartak; Partizan, Napredak; BSK, Hajduk; Lokomotiva, Mačva, Napredak; Borac, Vojvodina; Sarajevo.
Deveto kolo: Dinamo; Sarajevo, BSK; Borac, Crvena zvezda; Hajduk, Lokomotiva; Partizan, Napredak; Spartak; Vojvodina; Mačva.
Deseto kolo: Borac; Vojvodina, Dinamo; Crvena zvezda, Sarajevo; Lokomotiva, Napredak, Spartak; BSK, Mačva; Hajduk, Hajduk; Lokomotiva, Partizan; Hajduk, Spartak; Borac, Vojvodina; Sarajevo.
Enajsto kolo: BSK, Dinamo, Crvena zvezda, Partizan, Hajduk, Spartak, Lokomotiva; Mačva, Napredak; Borac, Vojvodina; Sarajevo.
Tekme bodo igrali 5., 12., 18. in 19. avgusta, 9., 15., 16., 22., 23. in 30. septembra, 7., 20., 21., 27. in 28. oktobra ter 3. in 4. novembra.

DRUGA LIGA

Tretje kolo: Metalac; Budućnost, Tekstilac; Vardar, Odred; Velež, Proleter (O); Rudar, Radnički; Kvarner; Radnički, Rabotnički; Dinamo, Zagreb; Proleter (Z).
Četrto kolo: Zagreb; Tekstilac, Proleter (Z); Rabotnički, Dinamo; Kvarner, Radnički; Zeleznikar, Rudar; Metalac, Budućnost; Odred, Velež; Vardar, Bokoje; Proleter (O) (7. avgusta).
Peto kolo: Tekstilac; Velež; Vardar; Budućnost, Odred; Rudar, Metalac; Bokelj, Proleter (O); Radnički, Zeleznikar; Dinamo, Kvarner; Proleter (Z), Rabotnički; Zagreb.
Šesto kolo: Rabotnički; Tekstilac, Zagreb; Kvarner, Proleter (Z); Zeleznikar, Dinamo; Proleter (O), Radnički; Metalac, Rudar; Vardar, Budućnost; Velež, Bokelj; Odred (21. avgusta).
Sedmo kolo: Tekstilac; Budućnost, Velež; Rudar, Vardar; Bokelj, Odred; Radnički, Metalac; Dinamo, Proleter (O); Proleter (Z); Zeleznikar; Zagreb; Kvarner, Kvarner; Vardar, Kvarner; Tekstilac, Rabotnički; Zeleznikar, Zagreb; Proleter (O), Proleter (Z); Metalac, Dinamo; Odred, Bokelj; Velež, Rudar; Budućnost.
Deveto kolo: Tekstilac; Rudar, Budućnost; Bokelj; Velež; Radnički, Vardar; Dinamo, Odred; Proleter (Z), Metalac; Zagreb, Proleter (O); Rabotnički, Zeleznikar; Kvarner.
Deseto kolo: Zeleznikar; Tekstilac, Kvarner; Proleter (O), Rabotnički; Metalac; Zagreb; Odred, Proleter (Z); Vardar, Dinamo; Velež, Bokelj; Rudar, Radnički; Budućnost (17. oktobra).
Enajsto kolo: Rudar; Radnički (Z), Budućnost; Dinamo, Velež; Proleter (Z), Vardar; Zagreb, Odred; Rabotnički, Metalac; Kvarner, Proleter (O); Zeleznikar, Tekstilac; Bokelj (28. avgusta).
Dvanajsto kolo: Proleter (O); Tekstilac, Zeleznikar; Metalac, Kvarner; Odred, Rabotnički; Vardar, Zagreb; Velež, Proleter (Z); Budućnost, Dinamo; Bokelj; Rudar, Radnički; Bokelj.
Trinajsto kolo: Tekstilac; Radnički, Bokelj; Dinamo, Rudar; Proleter (Z), Budućnost; Zagreb, Velež; Rabotnički, Vardar; Kvarner, Odred; Zeleznikar, Metalac; Proleter (O).
Štirinajsto kolo: Zagreb; Rudar, Metalac; Tekstilac, Proleter (O); Odred, Zeleznikar; Vardar, Kvarner; Velež, Rabotnički; Budućnost, Proleter (Z); Bokelj, Dinamo; Radnički.
Petnajsto kolo: Tekstilac; Dinamo, Radnički; Proleter (Z), Bokelj; Zagreb, Rudar; Rabotnički, Velež; Zeleznikar, Vardar; Proleter (O), Odred; Metalac, Budućnost; Kvarner (8. avgusta).
Tekme bodo igrali: 29. julija, 4., 5., 11., 12., 18., 19. in 26. avgusta, 2., 9., 15., 16., 23. in 30. septembra, 7., 14., 21., 27. in 28. oktobra ter 4. novembra.

PRVENSTVO SLOVENIJE V SAHU

Mladinci se krepko upirajo

Včeraj so igrali II. kolo šahovskega prvenstva Slovenije. Ob uri poročila je stanje v posameznih partijah naslednje: Mešiček-Ketiš; nepravilna otvoritev je poznaje dobila obeležje dvojnega flanketa, pri čemer se je na damskem krilu celo ob dejstvu, da je v napadu, držal prvak Stefanovič (Spartak), ki je v lahki kategoriji premagal Nedelkovskega (H) 2:0.

K letošnjemu tekmovanju za nogometni pokal Jugoslavije se je v Sloveniji prijavilo 25 klubov od 109 registriranih (lani pa 63). Po ključu se bo finančno tekmovanje plaširalo, poleg Odreda in Rudarja, je eno moštvo medtem ko so bili lani trije finalisti (Sobota, Branik in Gregorčič). Resda so velika ovira finančne težave, če pa menimo, da se ne moremo opravičiti neudležbe dveh članov I. slovenske lige (Kladivar in Zeleznikar, Nova Gorica) ter 9 klubov iz II slovenske lige (iz poverjenstva Gorica se ni niti niti prijavil, čeprav je 12 klubov). Ob dejstvu da so na pr. celo nogometisti manj znanega kluba iz Prekmurja Panonije (Gornji Lakos) našli potrebna finančna sredstva in se prijavili Nogometni zvezi Slovenije, je ravnanje teh klubov vsekakor nerazumljivo in neopravičeno. Prizadeji klubi prav gotovo nimajo pravega odnosa do te velike vsakoletne prireditve in tudi do nogometne splošni!

Nad 90 boksarjev na državnem prvenstvu

Šesto državno prvenstvo v boksu za posameznike, ki se je začelo predvčerajšnjim v Beogradu, je po številu udeležencev množičnejše od vseh dosedanjih. Nad 90 tekmovalcev na tem prvenstvu je za naše razmere lepe številke, celo ob dejstvu, da je vsak državi okoli 200 boksaških klubov in sekcij, ki združujejo v svojih vrstah približno 5000 članov. V tekmovanju sodeluje 50 boksarjev iz Srbije, iz Hrvaške 20, Bosne in Hercegovine po 7 in iz Slovenije pa 6. Največ boksarjev nastopa v peresni kategoriji (12), najmanj pa v teški kategoriji (3). V prvih borbah je nastopilo 10 parov. Zelo dober boks je pokazal drž. prvak Stefanovič (Spartak), ki je v lahki kategoriji premagal Nedelkovskega (H) 2:0.

Milakov 4 m v skoku s palico

Danes bodo igrali III. kolo: Krulc-Mešiček, Puc-Milnar, Grosek-Pogačnik, Stupica-Sikošek, Pirč-Slokan, Preinfalk-Konič, Levčič-Vošpernik, Trampu-Bajec, Germek-Smoljanovič, Ketiš-Kržič.

Drobne zanimivosti

Mladi košarkarji Unšjarja iz Sočanja so po lepi in zanimivi iri premagali člana slovenske lige Rudarja iz Trbovlje z rezultatom 55:26. Ameriška boksaška zveza je suspendirala menadžera od Ezzarda Charlesa, ker je kritiziral sodniške odločbe na dvoboju Charles; Walcott. Na plavalnem prvenstvu ZDA je Havajec Ford Konno zmagal na progi 800 m prosto s časom 9:39,9 pred Moorom in Marshallom. Na 100 m prosto je bil prvi Cleveland s časom 58,0, medtem ko je isti plavalec dosegel na predtekmovalju čas 57,5. V tekmovalju žensk je Cornelio preplaval 100 m prsno s časom 1:21,6, na 100 m prsno je zmagala Judy Corneli, ki je preplavala progo v času 1:21,0, kar je za šest desetink sekunde boljši čas od svetovnega rekorda Nizozemke Nel Van Fliet, ki ga je dosegla 1947.

Kratke šahovske vesti

Na moštvenem brzoturnirju sindikata kovinske industrije v Mariboru je zmagalo moštvo Tovarne metalnih konstrukcij »Franc Leskošek«. I. Ostali udeleženci so se zvrstili takole: TAM I., TAM II., TAM III., Ljavarna, Elektrokovina II. Na društvenem prvenstvu »Lipe« v okraju Dol. Lendava, sta v prvi skupini zmagala Veršec in Gerček, v drugi skupini pa Matjašič in Gerček. Poleg imenovanih so dobili 3. kategorijo še Skalič, Zver Avgust in Alojz, Litrop, Zadravec, Dominko, Koštelar, Zver Janže in Ivan. Na mladinskem turnirju za prvenstvo Hrvaške je zmagal Digo (Blažost) s 6 točkami. Za njim sta Posedel (Dubrovnik) in Zigič (Vukovar) 5 in pol točke. Ta trojica ima pravico udeležbe na finalnem turnirju za prvenstvo države.

miti vsaj njihova slaba igra, ki lo kažejo na vseh naših igriščih! Mar veda vsi klubovi res nimajo niti meza, niti hiše, ki bi jim omogočala usodno pomanjkljivosti in dejal: spet imamo edinstveno priložnost, ki je ne kaže zavreči! V boju z najboljšimi klubi v državi se bomo vsaj nekaj naučili, s čimer bomo po svojih močeh prispevali k zboljšanju slovenskega nogometa... Navedenemu stanju je prispevala tudi organizacijska pomanjkljivost. Nogometne zveze Slovenije, ki tokrat ni razpisala tekmovalnja po poverjenstvu niti ni obnovila svojega lanskega sklepa, po katerem bi morala biti udeležba za vse članke republiške lige obvezna. Seveda, ta vzrok nikakor ne more veljati kot opravičilo. Če kdo nima sam pravega čula, potem ga vretelno tudi odločbe, pravila in ne vem kaj se vse ne bodo spravili na zaeleznico pot. Po vsem tem se človek lahko upravičeno sprašuje, kakšna je naloga naših klubov in za kakšno smotri le-č se streme? Ali je vredno in potrebno, da sploh še obstojajo, saj se potemtakem tla v dan zapravljata denar in dragoceni čas, ki bi se ju lahko koristneje obrnilo v druge namene! (p)

Milakov 4 m v skoku s palico

Ob priliki 50 letnice avstrijske atletske zveze je bilo na Dunaju atletsko tekmovanje, na katerem sodelujejo tekmovalci iz ZDA, Švedske, Švice, Avstrije in Jugoslavije. Naši atleti so dosegli prav dobre rezultate. Med drugimi je Milakov zboljšal dosedanj jugoslovanski rekord v skoku v višino (4 m). Boljši od njega je bil samo American Jensen 4.10. V metu diska se je Matejeva uveljavila na prvo mesto z rezultatom 40,75 m. V teku na 800 m je Seferjeva s časom 2:30,3 osvojila drugo mesto. Najlepši uspeh pa je dosegel Mihalič v teku na 5000 m s časom 14:44,8.

Drobne zanimivosti

Mladi košarkarji Unšjarja iz Sočanja so po lepi in zanimivi iri premagali člana slovenske lige Rudarja iz Trbovlje z rezultatom 55:26. Ameriška boksaška zveza je suspendirala menadžera od Ezzarda Charlesa, ker je kritiziral sodniške odločbe na dvoboju Charles; Walcott. Na plavalnem prvenstvu ZDA je Havajec Ford Konno zmagal na progi 800 m prosto s časom 9:39,9 pred Moorom in Marshallom. Na 100 m prosto je bil prvi Cleveland s časom 58,0, medtem ko je isti plavalec dosegel na predtekmovalju čas 57,5. V tekmovalju žensk je Cornelio preplaval 100 m prsno s časom 1:21,6, na 100 m prsno je zmagala Judy Corneli, ki je preplavala progo v času 1:21,0, kar je za šest desetink sekunde boljši čas od svetovnega rekorda Nizozemke Nel Van Fliet, ki ga je dosegla 1947.

Ureja uredniški odbor. Odg. urednik Seražim Vojk. Lastnik Osvobodilna fronta Slovenije. Uredništvo in uprava: Ljubljana, Knaflijeva ulica št. 5, telefon 55-22 do 55-26. - Uprava za Ljubljano telefon 24-63. Inzeratni oddelek telefon 35-86. - Poštni predal 28. - Telefonski račun št. 601-9323-9. - Tiskarna »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani. - Mesečna naročnina 120 din. - Poštna plačana v gotovini.